

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНЧОЗ: (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 164. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ВІВТОРОК, 28-го СЕРПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 28, 1984 No. 165. VOL. XCI.

ПОНАД 5000 ОСІБ ВЗЯЛО УЧАСТЬ В СОЮЗОВОМУ ДНІ ФІЛАДЕЛЬФІЙСЬКОГО ОКРУГУ

Філадельфія. — Цього-річний Союзний День, що відбувся в неділю, 19-го серпня, на посідовості УСОК "Трибу" в Горшамі, Па., не був таким успішним, як не планувала Окружна Управа. Цей Союзний День був присвячений відзначенню 90-річчя УНЧОЗу і тому члени Управи Окружних Філадельфійських Округів робили всі заходи, щоб це свято випало імпозантно. Була приготувана мистецька програма, відтак мистецька тандем і інші розгрівки. Тому це свято заповалося успішним, а до того згідно ухвали Управи Філадельфійського Округу весь дохід із свята був призначений на сілиту моргелжу "Трибу-ба".

У зв'язку з цим тризубів ці й союзівні весь день в суботу, 18-го серпня працювали на посідовості в Горшамі, де готувалися до зустрічі понад 1,000 гостей. Це була субота вимріяна чудова погода, перша субота під час сезону без дощу. Біля полудня заповили дощі на неділю, але ніхто й чути про це не хотів. На жаль, в неділю, 19-го серпня, замість сподіваної гарної погоди від 7-ої години ранку почав падати зливний дощ у Філадельфії й околиці. Не було ради, треба було відійти танцювальний ансамбль з Аллентауна, як також й оркестру. Це було вранці, а по полудні на "Тризубівці" вже була гарна погода і тоді почали прибувати союзівні і симпатки "Трибу-ба".

Пропори піднесено о год. 2-ій по полудні, а всі присутні гості привітали членів святочного Комітету Степан Гавриш, при чому виявив відданість мистецької частини. Він привітав членів Головного Уряду УНЧОЗу, а саме: головного контролера проф. д-ра Богдана Гнатюка, головних радників Анну Гарас, Івана

Одежинського і Василя Пастушка. Також він привітав довголітнього головного представника УНЧОЗу, а тепер почесного члена Головного Уряду Йосипа Лисогора з дружиною Марією. Він в дашньому вітав відділових урядовців сусінь Окруж. а головню Окруж. Лігай-Веллі, як також позамісцевих урядовців Філадельфійського Округу. На сцену був запрошений голова УСОСередку "Трибу" інж. Богдан Сірий, якому члени Головного Уряду УНЧОЗ вручили чек на 1,000 доларів, як союзову дотацию на сплатення заборгованості Осередку. За так шедрий даток інж. Б.Сірий в імені Управи Осередку висловив ширю подяку Батькові-Союзівні, а при тому дякував Управі Філадельфійської Союзівної Окруж., за так гарний жест, а саме: відступлення приходу з свята на потреби "Трибу-ба".

Згадані члени Головного Уряду УНЧОЗу рівнож вручили чек в сумі 300 доларів голові Українського Американського Товариства Сеньйорів Філадельфії проф. Володимирів Винницькому, на потреби цієї загальношанованої громадської установи.

У пополуудневих годинах відбувся вигреш нагород на суму понад 250 доларів, а відтак гості, які не зважали на химерну погоду, відвідували "тризубівську кухню", де можна було набутти не лише українські страви, але також гарячі й зимні напівки.

Слід відмітити, що Управа Окружного Комітету поділяла про "Союзівний стил", де була розложена союзова преса та інформаційні матеріали про забезпечення в УНЧОЗі. Зацікавленим інформації давав Іван Даниківський і Андрій Кушнір.

Станиця Дивізійників в Дітройті перевела збірку для українців в Бразилії

Дітройт (М.В.). — Заходом Управи місцевої Станиці Братства колишніх воєняків І-ої УД УНА переведено збірку на терені метрополітального Дітройту для українців в Бразилії, яких минулого року навістила велика повінь.

Завдяки щедрий український громаді і відданій праці збіркиків-дивізійників, зібрано суму доларів 1,235. До того Станиця виділила 100 дол. із своєї каси, отже 1,335 доларів вислано до головної канцелярії ЗУАДК-у у Філадельфію.

Померла бл. п. Марія Кічула

Філадельфія, Па. — В неділю, 26-го серпня 1984 року тут померла на 84-му році життя бл. п. Марія Кічула, народжена у Ферлевсі, Україна.

Парастас в середу, 29-го серпня о год. 7-ій вечора у похоронному заведенні Каньявського 2900 В. 9-та вулиця в Честері, Па. Похорон в

четвер, 30-го серпня о год. 9-ій рано до української католицької церкви св. Духа, а потім на швинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па. Покійна залишила в жалобі мужа Петра, синів Івана і Андрія, дочку Анну Смолий з мужем Ігорем і синами та дашу рудину в Україні і ЗСА.

АРХІЄПІСКОП ЧИКАГО, кардинал Джозеф Бернадін, який повернувся із 10-денної подорожі до Польщі заявив у розмові з кореспондентами, що більшість поляків, з якими він мав нагоду говорити, висловлювали надію, що західні держави знесуть економічні санкції проти Польщі встановлені після проголошення воєнного стану 13-го грудня 1981 року і тим самим допоможуть польському народові дивинути з економічної руїни. Він також підкреслює, що в скорому часі ієрархія Польської Римо-Католицької Церкви звернеться формально до багатьох західних країн за економічною допомогою і сільськогосподарськими машинами, з поміччю яких можна значно покращати все ще неексплуатовані господарства в ПНР. Польські єпископи переконані, що накладання економічних санкцій є антихристиянським потягненням, бо в цьому випадку застосовується спільну відповідальність і карасться невинних людей. Кардинал Дж. Бернадін каже, що єпископи позитивно оцінили амністії і звільнення політичних в'язнів і вважають, що це потягнення є першим позитивним кроком в напрямі відновлення співпраці з урядом.

Шімон Перез дістав додатковий 21 день для зформування уряду

Єрусалим, Ізраїль. — Тому що жодна з 15-ти партій Ізраїля не дістала потрібної більшості в 120-членному парламенті (треба мати 61 мандат) в останніх загальних виборах, дві найбільші партії країни стараються домовитися про коаліцію, з тим, що провідник Робітничої партії Шімон Перез, яка дістала 44 мандати до Кнессет, має уповноваження від президента Ізраїля Хаїма Герцога творити коаліційний уряд — уряд національної єдності, в першу чергу переговорюючи з провідником досі приватної партії Лікуд і прем'єром Іцхак Шаміром, який все ще виконує обов'язки прем'єра. Щоб шімо не легкує собі осягнути, Ш. Перез потребує ще додаткового часу, і це йому було дано в неділю, 26-го серпня, коли президент Ізраїля продовжив на 21 день довше час для зформування нового уряду країни. Таке продовження речення з звичайною річчю тут, але воно не може, згідно з ізраїльською конституцією, перейти строк 42-ох днів.

Перед провідником Робітничої партії Ізраїля Ш. Перезом тяжке завдання, бо з партією Лікуд, яка здобула 41 місце в парламенті (отже тільки на три місця менше, ніж лейбористи), не легко домовлятися, бо обидві ці партії відзняються одна від одної підходом до підставових справ, що стосується країни, і політично і ідеологічно. Все так тяжкий економічний стан в країні, де інфляція сягає 400 відсотків, а заборгованість світовим і американським банкам також астрономічне, закликає президента створити "уряд національної єдності" знаходити відгук в більшості громадян.

Обидві ці партії, якщо удасться їм домовитися поміж собою, матимуть легко потрібні 61 місце в парламенті (44 місця плюс 41 місце) і тоді не треба буде

прислухатися надто уважно до малих, переважно релігійних, партій, які ставлять часто-густо неймовірно важкі вимоги до цих двох партій за ціну їхньої співпраці в уряді.

Досі переговори з Шаміром Перез вважає "багаторічними". Обом провідникам великих партій треба домовлятися в чотирьох найголовніших ділянках: релігійній, економічній, в справі Лівану, та миру з арабськими країнами, особливо Єгиптом і Йорданією. В справі релігії різномова йде про те, кого уважати жидом чи жидівкою. Найбільше клопоту є з визначенням новонавернених на жидівство людьми. Лейбористи радо бачать навернених поміж собою, аби перший-ліпший рабин ствердив такий перехід на жидівство, а партія Лікуд підтримує вимоги малих релігійних партій, щоб навернення санкціонував лише ортодоксальний рабин, а не рабин з так званих консервативної чи реформованої синагог.

В економічній ділянці досі приватний Лікуд не вміє змусити власних громадян жити згідно з прибутками, а не жити на широкую ногу, тобто завжди або в більшості на кредит. Тому президент Хаїм Герцог покладає надії на Ш. Переза і його Робітничу партію та на майбутній уряд національної єдності, що його Перез має створити, щоб прикортити апетити жидівського населення, примусивши країну жити згідно з дійсними можливостями, які не дуже великі. У справі Лівану обидві партії набагато бажать вивести ізраїльські війська звідти, як тільки буде забезпечена безпека для північного Ізраїля, але загальноуважається, що лейбористи доб'ються цього радше, ніж Лікуд. Крім того лейбористи більш прихильні для ара-

(Закінчення на ст. 4)

СОВЕТИ ВИПРОБОВУЮТЬ КРИЛАТІ РАКЕТИ

Москва. — Советський Союз проголосив офіційно в суботу, 25-го серпня ц.р., що його збройні сили, а зокрема нуклеарні спеціалісти, почали випробовувати так звані крилаті ракети з нуклеарними головками далекою і середнього засягу. Заповідь, як треба було сподіватися, обвинуватив З'єднанні Стейти Америки за продукцію ракет МХ і розміщення ракет Першінг 2 і крилатих в Західній Європі, бо нібито СССР, у протипагу до американського озброєння, "мусів" розпочати свою продукцію далекосяжних крилатих ракет.

Політичні і військові спостерігачі звернули увагу на незвичну у Советському Союзі форму повідомлення про випробовування і продукцію будь-якої зброї, бо раніше лідери СССР навіть гостро карали тих, які такі речі подавали до відома, вважаючи справу оборони і озброєння державною таємницею. Тепер, у зв'язку з посиленням антиамериканської пропаганди, советам мабуть дуже залежало на розголошенні випробовування нуклеарних ракет і про ці повідомлення інформувало світ советське агентство ТАСС, яке подало, що нові советські ракети "напевно спричиняться до забезпечення миру і вирівняння озброєнь між ЗСА і СССР". Очевидно, ТАСС ні словом не згадує про перевагу нукле-

арної зброї в СССР, про яку вже декілька разів згадувалося у звідомленні Пентагону і на пресових конференціях президента Рональда Регена.

Цікаво відмітити, кажуть закордонні кореспонденти акредитовані в Советському Союзі, про новий дещо підхід до переговорів і редукції нуклеарної зброї. У повідомленні сказано, що СССР зробить все, що буде у його силах, щоб добитися скорочення нуклеарної зброї і підписання нових договорів між державами. Советська пропаганда в усьому обвинувачує ЗСА, що це вони, бажачи осягнути перемогу в усіх родах зброї, спричинились до застою переговорів, а вкінці їх унеможливили.

У передаванні новинки з Москви заповідь заявив, що советський уряд вже раніше пропонував зменшити до мінімуму далекосяжні нуклеарні ракети, але ЗСА, мовляв, не були в цьому зацікавлені.

В повідомленні заповідь покликався на редакційну статтю в "Правді" у якій писалося, що Советський Союз, скоріше чи пізніше, постарасться вирівняти силу нуклеарної зброї, бо американська перевага була б загрозою для світу, зокрема для СССР. Про таку ж советську загрозу у повідомленні нічого не говориться.

НА ЗАКІНЧЕННЯ КОНВЕНЦІЇ учителів у Вашингтоні рішено поробити всі потрібні заходи, щоб у майбутньому вчителі мали кращий вишкіл до своїх завдань. Але коли цей вишкіл не буде підтриманий рівночасно підвишкою платень учителів, вони сумніваються в його успіху. На підставі статистичних даних кількість учителів помітно меншає і боється, що їх буде в найближчому майбутньому так мало, що учитимуть слабше вишколені люди.

АМЕРИКАНСЬКИЙ НАУКОВИЙ журнал подав нові висліди у досліджуванні людського мозку, що можуть допомогти розв'язати таємницю т.зв. недуги Альцгеймера на яку хворіють тисячі старших віком людей і яка проявляється занепадом пам'яті. Розсліди ствердили значні біологічні зміни у мозках людей, що померли на цю недугу.

На Союзівці відбудуться численні програми з нагоди свята Дня Праці

Союзівка. — Управа культурно-відпочинкової Оселі Українського Народного Союзу Союзівки і довголітні конференції Союзівки Аня Дилик інформують, що на цій оселі УНС в Кетсильських горах в кінці довгого "вікенду" з нагоди свята Дня Праці, тобто, 31-го серпня і 1-го та 2-го вересня ц.р., відбудуться цілий ряд цікавих різноманітних мистецьких програм і танцювальних забав для

розваг. Вже у п'ятницю, 31-го серпня, о год. 8:30 вечора, виступатиме тут танцювальний ансамбль "Громивица" з Чикаго і вокальний дует сестер Толашук з Вінніпегу, Канада. До танців приграватиме оркестра "Водограй".

В суботу, під час великої мистецької програми о год. 8:30 вечора виступатимуть: співачка Катря Оранська-Петик, аккомпаньямент

Юрій Фурда; піаніст Тома Гриньків, а до танців приграватиме дует оркестри "Водограй" і "Темпо".

В неділю, 2-го вересня, о год. 2-ій по полудні, відбудеться у холодженні залі "Веселки" повторення концерту з п'ятниці з участю танцюристів "Громивица" і сестер "Толашук", а вчором о год. 8:30 виступить естрадний співак з Нью-Йорку "Алекс" і оркестра "Темпо" з розваговими мелодіями. На забаві гратимуть знову дует оркестри — "Темпо" і "Леска".

Крім згаданого, на кортах Союзівки і в плавальному басейні відбуватимуться тенісові й плавальні змагання, що їх організує Карпатський "Лешетарський Клуб" з Нью-Йорку з доручення Української Спортової Централі Америки і Канади за нагороди 90-річчя УНЧОЗу.

К. Оранська-Петик

Сестри Толашук

Т. Гриньків

"Алекс"

"Громивица" — танцювальний ансамбль з Чикаго.

ПАПА ВИСТУПАЄ ПРОТИ "КЛАСОВОЇ БОРОТЬБИ"

Ватикан. — Півнофіційз Ватикану "Л'Оссерваторе Романо" опублікував статтєви Папи Івана Павла II до марксистської ідеології і вчення Маркса про боротьбу клас та втягнення до цієї боротьби церковних інституцій.

Церква, — заявляє Папа, — виступає в обороні покривленої бідної верстви спільноти в усіх країнах світу, але це не значить, що вона, Церква, підтримує марксистське вчення про боротьбу клас, яке може принести нещастя і засуджуваче кровопролиття.

Становище Ватикану було подане до відома напередодні єпископської конференції в Гарер, Зімбавве, де ця проблема напевно виникне в дискусії, бо країни так званого Третього світу, домагаються вирівняння становища Римокатолицької Церкви до розв'язки проблем бідності. Це становище може також

допомогти єпископам в країнах Центральної Америки і втагалі в Латинській Америці, де чимраз більше священників включаються у політичне життя і підтримують революційні рухи, інфільтровані, або вже повністю опановані комуністами.

У становищі Папи вирізняє і недовільно говорить, що Церква завжди буде виступати в користь покритих бідних і бідних, але ніколи не підтримуватиме насильства і проповідуватиме війни між верстами й класами, яке в результаті веде до зубожіння цілої країни.

Західнонімецький кардинал Йозеф Ратінгер, голова сильної ватиканської конгрегації для справ віри, також сильно виступає проти рухів в Латинській Америці, спрямованих на подолання справ шляхом насильства і підтримки маркизму, який, мовляв, несе спасіння для бідних.

У СВІТІ

В ЧЕТВЕР, 23-ГО СЕРПНЯ Ц.Р., минуло 45 років від підписання Москвою і Берліном договору неарестії, який відкрив шлях до започаткування Другої світової війни. Советські засоби масової інформації не згадують однак ні словом про цей, свого часу дуже голосний договір, на підставі якого комуністичні імперіалісти наділялися політичним світом з Адольфом Гітлером. Минулого тижня про все згадали у советських газетах: про 40-річчя визволення червоною армією Румунії, 45-річчя перемоги в Монголії над японськими військами та інші річичні, але про пакт Молотова-Ріббентрапа советська пропаганда промовчала.

ПОКИЩО НЕВІДОМО ЧИ східнонімецький комуністичний диктатор Еріх Гонекер відідає Західній Німеччині, чи ні. Москва не дуже задоволена наблизженням східних і західних німців, хоч економічно Східна Німеччина дуже багато скористала б з такого наблизження. Політично, однак, з огляду на членство Західної Німеччини в Північно-Атлантичному Оборонному Союзі (НАТО) і співпрацю Бонну з Вашингтоном, Москві не вигідне "партнерство" Гонекера з канцлером Гельмголом Коелем.

ЗАХІДНІ ЕКОНОМІСТИ підтвердили, що Советський Союз зібрав в цьому році значно менше зерна, як минулого, як навіть передминулого років. У зв'язку з тим Москва буде змушена закупити знову велику кількість збіжжя за кордоном, зокрема в ЗСА, Канаді, Австралії і Аргентині. Департамент сільського господарства ЗСА вже заповів, що СССР купить 500,000 тонн американської кукурудзи, і 600,000 тонн пшениці, зокрема твердої червоної, яка надається для зимових посівів. Разом із приватними закупками і закупками у зимових місяцях, СССР, як загально припускають, купить 11,2 мільйона тонн збіжжя в ЗСА.

ВАТИКАНСЬКІ ЧИННИКИ заперечили інформацію, поширену в Західній Європі, що Папа Іван Павло II отримувє щоденно вичерпні звіти Сі-Ай-Ей, щоб зорієнтуватися в загальній політичній ситуації і бути поінформованим в усіх світових справах. Як відомо, Папа дуже часто виступає проти нуклеарної зброї і домагається заборони, або хоч редукції цієї зброї державами, які цю зброю посідають і продукують. Американська амбасада у Ватикані відмовилася від всяких коментарів в цій справі, а її речник тільки заявив, що йому нічого не відомо про звіти Сі-Ай-Ей й інших агенцій.

В АМЕРИЦІ

ЯКИЙСЬ ЗЛОЧИНЕЦЬ підложив вогонь під будівлю, в якій були зложені шкідливі книжки міста Деллас. З цього будинку впади колись постріли на президента Джана Кеннеді, а тепер вогонь спалив різні пам'ятки з того трагічного дня. Вогонь підложено рівночасно у трьох місцях в півничій будинку і він розгорівся з величезною силою так, що у загашенні брало участь понад 90 членів пожежної сторожі.

ПІСЛЯ ОБШИРНОГО звітування преси про фінансові справи кандидати на віцепрезидента від Демократичної партії Джералдін Ферраро та її чоловіка, тепер аналізують питання чи преса поставила до цієї справи чесно і чи мала право вглядати в усі минулі та теперішні фінансові справи подружжя. Тому, що ідеться про першу жінку, яка кандидує на пост віцепрезидента, преса писала більше про цю справу, як було б в іншому випадку.

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Нью Йорк Маріо Квомо розт'ждає ціле літо по своєму стейті та відвідує усі його частини з такою енергією, якби йшлося про його передвирбачу кампанію. Він вияснює свої численні поїздки тим, що вони дають йому кращий образ ділового стану стейту.

У РІЧНИЙ КОНВЕНЦІЇ ветеранів чужих воєн, що відбувалася в Чикаго вперше провідну роллю взяли ветерани війни у В'єтнамі, а ветеран з В'єтнаму Біллі Р. Кемерон став командантом ветеранів ЗСА.

МІСТО БОСТОН БУЛО в більшості без електричного струму в четвер, 23-го серпня, бо вогонь в китайській частині міста змусив для безпеки населення замкнути доплив електрики в цю та довоклиці ділянки.

16-го ВЕРЕСНЯ У ВАШІНГТОНІ: СКАЖІМ НІ РОСІЙЩЕННЮ УКРАЇНИ,
ТАК — УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

СВОБОДА

Українська Свобода

FOUNDED 1983

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає себе право вилучати з матеріалів і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши задовго до початку з'ясування з відповідною поштовою оплатою — за зміст оголошення. Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮзу \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Після Конвенції

В четвер, 23-го серпня, віцепрезидент Джордж Буш і президент Роналд Реген оголосили промови, дякуючи за вибір їх на офіційних кандидатах Республіканської партії, і ці їхні виступи закінчили 4-денну Конвенцію Республіканської партії. Тепер, до 6-го листопада ц.р., буде відбуватися виборча кампанія, яка вирішить, хто буде 41-им з черги президентом З'єднаних Штатів: чи Роналд Реген буде переобраний на наступну каденцію, чи переможе його демократичний противник, колишній віцепрезидент за урядування Джиммі Картера, Волтер Мондейл. Покищо опити професійних агентів, різних часописів і обох партій виказують, що перевагу має Реген, але за поверх дві місяці може різне трапитися і настрої можуть змінитися, тим більше, що, як виявили історичні прецеденти, настрої широких американських кіл дуже химерні.

На обох конвенціях говорили багато такого самого: про патріотизм, про мир і добробут, про господарські і міжнародні справи. Однак ці обидві конвенції, липнева демократична і серпнева республіканська, заперечили часто повторюване твердження, що властиво між обома головними американськими партіями нема поважних великих різниць. Виявилось, що між ними партіями існує така поважна різниця політичних філософій, що кожна з цих партій має власний, окремий стиль і підхід до всіх державних проблем. Демократична партія, яку називали "партією народу", завжди схилилася більше в сторону того лібералізму, який вимагає від держави, щоб вона більше опікувалася своїми громадянами і тому клала завжди більшу вагу на матеріальну сторінку всіх проблем. На республіканській Конвенції раз-у-раз підкреслювало моральні цінності, потребу віри в себе і майбутнє, потребу національно-державного оптимізму, потребу підтримання приватної ініціативи. Поруч із взаємними обвинувачуваннями у таких гріхах, як господарська криза, безробіття, державний дефіцит і проблема зрівноваження державного бюджету республіканці закидали демократам, що це партія дефіцитизму, недовіря до власного проводу і недовіря до майбутності нації.

Силою Демократичної партії був і факт, що в Америці є більше зареєстрованих демократів, як республіканців. Коли ж вибирають республіканських президентів то це діється завдяки численним демократичним голосам: складаються на це різні причини, з яких найповажнішою є популярність кандидата й актуальна внутрішня господарська ситуація. Роналд Реген — надзвичайно популярний, маючи прикметний кожний непересічний індивідуальності хист нав'язувати безпосередній духовий зв'язок із суспільністю. Він популярний своїми виступами, в яких не висуває ніколи на перший план свого "я", говорить про проблеми і, маючи феноменальну пам'ять, орудує статистичними цифрами і датами. Бувши колись фільмовим актором і радіо-телевізійним коментатором, він вміє так промовляти, щоб слухач вбачав в ньому "свого чоловіка".

Силою Демократичної партії є прикметний американським людям гін до зміни — "тайм фор чейндж". Силою демократичних кандидатів є теж демагогія, якої вони не цураються: республіканські промовці на Конвенції казали правду, що Мондейл у своїй кампанії в передвиборчих обіцянках всім і все на всі сторони, не дбаючи, чи зможе виконати свою обіцянку. Зате силою Республіканської партії є в першу чергу згадана популярність Роналда Регена, а далі — безперечні його успіхи в господарській діяльності, опанування інфляції і пожевлення продукції та зниження числа безробітних, як теж відбудова довіри людей до завтрашнього дня. Він має теж беззаперечний закордонно-політичний успіх — відбудова поваги, престижу Америки. Промовці на республіканській Конвенції закидали демократам, що вони задля збереження миру йдуть на поступки ворогові, що є поганим шляхом до миру. У своїй промові, в якій приймав номінацію, Реген правильно ствердив, що довгі роки в Америці і президент і Конрес були демократичними і довели до стану, який панував у 1980 році, до небувалої від часу великої депресії з 1930-их років інфляції та упадку поваги Америки у всьому світі.

Відтепер до 6-го листопада будуть вестися переговори — хто швидше здобуде виборчу урну.

Жиди, притиснені антисемітизмом в ЮНЕСКО і в Об'єднаних Націях, ставлять трагічне питання: чи справді на Землі одним народом забгато? В такі питання входить Організація Визволення Палестини з її керівником Арафатом. Надії і сподівання Арафата зводяться до наступного: Кінець війни в Альжирі настав під натиском французької громадської опінії. Кінець війни в В'єтнамі також настав під натиском американської публічної опінії. Справа права палестинського народу на утворення власної держави належить до ізраїльської публічної опінії.

Жиди в Ізраїлі відмовляються від логіки Арафата. На підставі, кажуть вони, уявного морального кодексу жиди не мають наміру скінчити самогубством, стаючи великодушними до палестинців.

Яка ж була мета Ліванської війни? Чи війна була на те, щоб уникнути створення незалежної палестинської держави? Для більшості населення Ізраїля погодитись на незалежну палестинську державу означає самогубство. Самостійна палестинська держава негайно обернеться у советського сателіта.

Советська преса за війни в Лівані писала: "Імперіалізм і концентраційні табори — ось логіка сіонізму і великої європейської буржуазії". Жиди, мовляв, заповнили в Гітлера стратегію "блискавичної війни". Західні інтелектуали, зокрема французькі, обвинувачували жидів у постійній агресії, але, якось не пам'ятаючи, що 1970 року король Йорданії вибив багато тисяч палестинців. 1976 року, коли сирійці увійшли до Лівану, вони також знищили багато палестинців і ліванців. Релігійна війна в Лівані коштувала сто тисяч жертв. Ірансько-іракська війна досі нараховує 150,000 вбитими. Революція в Ірані знищила сто тисяч людей. У війні Ірану з

Михайло Кучер

ЧИ ОДИМ НАРОДОМ ЗАБАГАТО?

Іраком більшість арабських джолірів пішли на допомогу арабському Іраку. Арабські країни борються грішми не так Ірак, як свою нафту. Фактично арабські країни не підтримують палестинців, конкретно не підтримують їх Рада Арабської Ліги.

Советський Союз, граючи палестинську карту, хоче без ризику увійти на Близький Схід. Кремль уміє звертати таку велику увагу на Ліван, бо хоче відвернути увагу світу від Польщі та Афганістану. І це вже властиво. Польщу майже забуто.

Організація Визволення Палестини твердить, що ціла Палестина належить палестинцям, і тільки ті жиди, які жили в Палестині від 1892 року, будуть мати громадянські права.

Держава Ізраїль повстала як наслідок дипломатичної гри західних держав та завзятої боротьби самих ізраїльців і жидів у діаспорі за жидівську державу. Сто п'ятдесят мільйонів арабів відмовляються признать ізраїльську державу. В Ізраїлі проживає три з половиною мільйони мешканців, в тому п'ятсот тисяч арабів.

Політика Москви на Близькому Сході є за повернення " нової Ялти" без конфлікту із ЗСА. Одночасно Москва називає становище на Близькому Сході "периферійним конфліктом". Однак Ізраїль, йдучи на війну, відмовляється від "периферійності". Справа незалежності для кожного народу "периферійною" не є. Все такі остання війна не об'єднала жидів, а поділила їх. Ізраїль не вірить нікому навіть ЗСА.

Після проголошення військового стану в Польщі, запитано французьких політиків, що зробить Франція на випадок повстання у

Варшаві. Відповідь була проста — "нічого".

В Європі помічається досить дивне явище: Франція, Західна Німеччина і Англія вважають кожен американський антисемітський виступ антиєвропейським. В той же час ЗСА — єдині оборонці Західної Європи перед советською агресією.

Уряд Польщі в липні 1982 року згадав про потребу дипломатичного визнання Палестинської Визвольної Організації. З Варшави, — кажуть ізраїльці, — літаками перевозять зброю для ПВО.

Дійшло до того, що Бейрут порівняно до Варшавського гетто. У Варшавському гетто ніхто не боровся жидівських повстанців. Советська армія спокійно чекала за Віслою, поки німці не знищили повстанців. І дочекалася.

В час повстання у Варшавському гетто ніхто з повстанців не ховався за спинами дітей і жінок. В гетто можна було тільки загинути — в боротьбі, або без неї. Не було там... телевізії, яка б шматувала нерви західних слухачів по неспокійній вечірній.

Ізраїль знайшовся у міжнародній ізоляції. Не всі араби хочуть незалежної палестинської держави. Така держава найправдоподібніше була б комуністичним центром суспільного радикалізму, а для Советського Союзу — це один сателіт-середина "арабська Куба", центр дестабілізації західного світу. Хоч з цією думкою не всі погоджуються, бо араби — дуже

ПЕРЕСЛУХАННЯ ДЖАНА А. ЗАККАРО, чоловіка кандидата на віцепрезидента від Демократичної партії Джеральда Ферраро, у справі його фінансових орудувань майном 84-літньої жінки, переложено на пізніший час, щоб не перешкождало передвиборчій кампанії. Рішення суду прийшло після того, як в четвер, 23-го серпня, Дж. Заккаро дав твердження, що він має право робити фінансові обороти грішми, що були в його опіці.

Іван Я. Хамуляк

ТРЕБА БІЛЬШЕ ЗАПАЛУ

що справа в добрих руках і можна сподіватися успіхів. Хоч маємо дві центральні та груп, "неутраляних" тут можуть усі сидіти за одним столом і спільно радити над спільними проблемами.

Коли скінчатися Вашингтонські імпреси, матимемо справу здійснення ухвалення американським конгресом закону про створення комісії для дослідження голоду в Україні, опісля маємо велику й амбітну програму відзначення 1000-ліття хрищення Рус-України. Перед тим і по тім напевно будуть нові подібні проблеми, здійснення яких може нас далі трішки трішки разом, об'єднувати нас до спільних дій. Це може бути початком тієї одної спільної централі, про яку тепер так часто говоримо. На тілі такої ситуації, важливість успіху спільної ма-

ніфестації у Вашингтоні має окреме значення, може мати вплив на довгі роки.

Річ ясна, важко нам позбутися різних упереджень до себе, різних оскаржень одних другими, але ми можемо себе змушувати бути іншими ніж досі, замість бачити в собі непримирливі вороги. А це можливе і кінцеве для нашої національної екзистенції. Це не фрази, не гарячі заклики, але констатція, яку ми можемо вміти реалізувати і то швидше, якщо ми старшого покоління люди не хочемо зійти зі світу, як ті, які не вміли лишити по собі для прийдешніх поколінь гірних зрешт до наслідкування. Це зокрема торкається усіх націоналістичних активістів, якщо вони хочуть лишитися вірними своїм "декалогам", "заповітам" і т. п.

Покищо перед нами Вашингтонська імпреса. Підготовка посувається вперед. Все так великого ентузіазму ще не видно, хоч час вже недалекі. Чи не варто нам подумати про це імпресу більше поважно і підготуватися до неї більше наполегливо, більше запалу відібуть у себе? Ще є час і можемо все ще поліпшувати.

Ми мусимо скинути зі себе плаский підозріння, недовіря, упередження і подивитися на себе щиро, братньо, як личить дітям одної матері. Пробуємо перемогти себе самих, свої емоції, свої залишки вчорашніх прикрийнів днів. Пробуємо бути іншими ніж досі в відношенні одні до одних.

Скажете, це все, "побожні бажання". Так, але реальні для досягнення, і ми є тим, що можемо те здійснити, можемо навіть всупереч побажанням тих, чи інших з нас, що до такої настанови ще не дійшли. Ми можемо змусити себе і їх до того дійти.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагус Лев Яцкевич

Хто відкрив Америку?

Сьогодні вже масмо докази на те, що Христофор Колумб не відкрив перший Америку. Перед ним були: стиптіяни, фенікійці, римляни, вікінги та інші. Які, проте, йде про мореплавів з басейну Балтійського моря, то вони мали з'явитися на берегах Америки щойно на початку нашого тисячоліття. Тим часом, при кінці 1978 року, в одній майській гробині в Юкатані знайдено бурштинову прикрасу, чудово відполіровану. Батьківщиною бурштину, як відомо, є побережжя Балтики; з цього висновок, що ця бурштинова прикраса була привезена з Європи. Але сенсація ґрунтується на тому, що ця янтарна оздоба знайдено в гробині Маів із VIII сторіччя. Це становить доказ, що європейські моряки приїжджали до Америки задовго перед Колумбом. Але, виявляється, що й сама історія відкриття Америки Колумбом, не є така, як нам подає наука.

Донедавна виглядало, що все, що було зв'язане з тією експедицією — відоме науці. Тим часом, італійська дослідниця Марієлла Бабіні Мазанті, що працює над історією італійської дипломатії з часів Ренесансу, відкрила приналежність у 1977 році лист Ганнібала Януара, амбасадора Неаполя, з 9-го березня 1493 року до його брата в Мілані, в якому він описує з деталями, як Х. Колумб організував свою виправу до Нового Світу, як він звернувся з проханням про фінансову допомогу до еспанської королівської пари (Ізабелли та Фердинанда) та як він втілював, коли вкотре в 1492 році еспанський Двір віддав йому до диспозиції чотири кораблі. До цього часу історія вчила нас, що ескадра Христофора Колумба складалася з трьох кораблів: "Санта Марія", "Нінія" й "Пінті". Відкриття дослідницею Мазанті четвертого корабля сильно заворушило колумбологів цілого світу!

Повертаючись, проте, до нашої основної теми, хто відкрив Америку, слід ствердити, що масмо багато гіпотез на цю тему, але нічого певного. Урсула Шленгер, професорка катедри етнографії університету Гумбольдта в Берліні, вважає перебування вікінгів в Америці можливим фактом, але не установленим досі наукою. Вона також тієї думки, що сенсаційна мапа "Вайнленду" — це фальсифікат. Багато гіпотез говорять також про те, що співучасниками культур Південної Америки були єгиптяни, греки, фенікійці, римляни та кельти. Прихильники теорії перенесення культур твердять, що аналогія в стилі архітектури чи орнаментики становить доказ контакту Американського континенту з Азією, Африкою та Європою. Але цей

Якщо, проте, взяти до уваги якийнебудь контакт Америки з зовнішнім світом, то важко уявити собі повну відсутність обміну різними чи технологічними знаннями з обох сторін. Пригадаймо собі, наприклад, скільки чудесних новизн привіз з Китаю до Європи венеційський мандрівник Марко Поло.

Урсула Шленгер заперечує також автентичність сенсаційного відкриття (1975) в Новій Англії кельтських нагробних написів, у вигляді рисок різної величини.

А з другого боку, не хочеться вірити, щоб якась цивілізація могла себе так герметично відізолювати від решти світу (хоч маємо приклад Австралії і суматських тварин), впродовж майже двох тисяч років. І тому, швидше, ніж пізніше, наука мабуть знайде докази на те, що Христофор Колумб не був першою людиною, що пробрала ізоляцію Америки, але був першим, хто відкрив шлях до Нового Світу європейським колонізаторам — білій людині.

Рената Бабак

ОДИН РОЗДІЛ З КНИЖКИ МОЇХ СПОГАДІВ...

На літо я пішла працювати рахівником у контору, яка звалася Облдорснад. Для мене це слово звучало як "абракадабра", але установка ця відома лісопосадчанам. Мені було шіснадцять, я розвілала, як квітка. Я була здорова дівчина, і кров билась у мене, і шок горіла, і груди мої дихали, і почуття мої були солодкі й тривожні. І не тільки тому, що джорданські струмки і співали соловей, і не тому, що місяць мав мене кудись із свого дівочого ліжка, а в п'яний аромат липових алій заповнював очі слізьми і тривожив усю мою істоту. Але й тому, що це була весна мого життя. А весною чекати чогось надзвичайного, чекати його єдино, його, дісного, і він прийшов. Відчинилися двері нашої контори "Абракадабра", де ми три дівчини, нульділи, працюючи рахівницями, і наш начальник, славна і добра людина з чарівним привієм Нехамкін, попросив нас бути дуже уважливими і люблячими з важливим клієнтом, інженером-лісничим, який приїхав із Західної України. Ми страшенно оживилися, тому що слово "лісничий" було казковим і романтичним. За десять хвилин у двір їхав автомобіль, з якого вискочила величезна чорна авіарка, наш Нехамкін просунув голову в двері і шепнув: "це він, дівчата, щоб він поведилося чечня!" І в цю мить я побачила його! Тобто, я нічого не побачила, тому що мене засліпило, обпало, закритило. Він увійшов у нашу контору, як виходить сонце. Все ззяло, освітлюючи всі кути, а на столах запалили сонячні зайчики. Ми порозівляли рота, зачаровані. Перед нами стояв диметровий юнак, стрункий, елегантний. Як його для нас намалювати? Колір обличчя був золотистим, ніс римським, підборіддя вольове, волосся сталеве, губи тугі й чутливі, костюм білий. А очі... ой, дайте передихнути! Очі були небувалою кольору моря, бездонні і сяючі. І ці очі дивилися на мене здивовано і запитливо. І тільки тепер до мене дійшов голос, голос був оксамитний... який питав, чи все в мене добре зі слухом,

тому що він вже третій раз питає, чи не хотіла б я показати йому Київ, бо він тут уперше в столиці. Його звали Олександр Швець, і він відрізнявся від усіх знайомих мені молодих людей, як князі відрізняються від жабраків. Від жабраків духовних, — я маю на увазі. І з ним я почувала себе княжною. Він приїжджав за мною авто (небувалою рідкістю у Советському Союзі!) і завжди з букетом квітів. Він був запобігливим, вишуканим і поведливим, як дійсний джентльмен. Він різко відрізнявся від советської молоді, вихованої в простій комсомольській поведінці, без різних "дореволуційних церемоній" залицання, властивих нашим традиціям. І з ним я почувала себе княжною і прекрасною. І де б ми не були — чи на концерті, чи на пікніку, в ресторани чи на пляжі на Дніпрі, в лісі чи в гостях, — він усім давав зрозуміти, що я єдина і неповторна. І все було нове для мене — і його інтелект, і його мелодійна, співаюча, правильна українська мова, його любов до поезії, його ніжність до рідних Карпат, його погляди і його ідеї. Він був наче Прометей, який приніс мені вогонь. Він часто приїжджав до Києва у відраження, і мій начальник, Нехамкін, у ці дні дозволяв мені не виходити на працю. Ми з Олександром були нерозлучні. Він міг годинами розповідати мені, як Росія поступово, але певно нищить українську культуру, руйнує русифікаційну мову, що глобальна Наддніпрянської України вже розмовляють якимсь суржиком, мішаниною української й російської мови. Він казав, що нація, яка має 45 мільйонів населення і територію таку, як Франція, має право на самовизначення і державну незалежність. Він розповідав мені про жахи розстрілів, про знищення українців після захоплення Західної України в 1939 році Червоною армією, про другу навалу — німецьких нацистів, про те, що народили нікуди було діватися в цьому страшному, убивчому затиску. Він казав про те, що загубив усіх своїх рідних. І так одного разу, засидівшись над Дніпром на Аскольдовій могилі, він розповідав про героїв, борців за волю України, про 300 років боротьби з окупантом, що топче родючу українську землю... І сонце осялювало Печерську Лавру, бачи якої нагадували шоломи давніх лицарів, і вітер віяв із Дніпра, і громовиця, ніби викликана бунтарськими словами Олександра, вже була блискавками на лівому березі, пролизуючи чорні хмари. І тут я засліпала на весь голос, на весь Дніпро, на всю Україну! "Рече та стогне Дніпр

широкий, сердитий вітер завивав, додолу верби гне високі, горами хвилю підіймав..." І він мене тут вперше поцілував. Він мене обняв своїм поцілунком. А він цілував мене, очі мої і шепотів, шепотів: "Будь моєю дружиною, Ренато, будь моєю дружиною!" І дощ змшувався з нашими слізьми, і сміх нас летів над Дніпром.

Ми домовилися, що за два тижні він візьме відпустку і ми одружимося. Минуло два тижні, минав місяць, минав наступний. Від Олександра не було ніяких вісток. Серце моє було розбите. Під натиском матері, від розпук і гордості, я виїхала заміж за мого давнього приятеля. Але за кілька днів приїхав Олександр, він розповів, що на нього донесли в КГБ, що в нього були великі неприязні до нього, що він не міг мене повідомити, тому що його тримали на допитах. Коли я сказала йому, що я з відчаю виїхала заміж, він заплакав, як дитина. І ми всю ніч блукали з ним по Києву, і коло пам'ятника Володимирів над Дніпром я сказала йому, що розійдусь з чоловіком, що ми одружимося і поїдемо з ним в його Карпати. Я так міцно кохала його в цю мить, так він був близький і бажаний мені, що я, не відірвавшись, дивилася в його сумні, потемнілі від горя очі. Але не знала я тільки дного: що більше вже ніколи, ніколи його не побачу. Через тиждень прийшов до нас у гості мій начальник Нехамкін і тремтячим голосом розповів, що Олександр арештували і обвинували його "в зраді батьківщини". — "Його ніколи тепер не випустять із в'язниці", — сказав Нехамкін, — а можуть взагалі розстріляти!

Час для мене зупинився. Я все думала про те, що він, Олександр, зовсім самотній на всьому білому світі, в руках найбільш безжалісних людей. І про те, що його, можливо, мучать. І що я нічим, зовсім нічим не можу йому допомогти. Що він зник із життя. І що я зника також. Я захворіла, і мене відвезли до бабуні в Луганське. І бабуня, розуміючи, похитувала головою. Вона знала, що в Советському Союзі зникають люди.

Життя пішло далі. Минуло кілька років. Я вчилась у Ленінградській консерваторії. Одного разу після втомлюючої сесії я проспала мабуть 18 годин. Коли я прокинулася, за вікном ішов дощ і було тепло. Мама стояла коло мене і пошепки намагалася пояснити, що

(Закінчення на ст. 4)

І знову співаємо в Європі

(ВРАЖЕННЯ З ДРУГОГО КОНЦЕРТОВОГО ТУРНЕ ПО ЄВРОПІ ЧОЛОВІЧОГО ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ” У ФІЛІДЕЛЬФІ)

Пісня перша, маршова

Ми летіли, а з нами наша пісня, улюблена, голублена, випещена. Диригент Михайло Дябога послідовно працював з хором над кожним пісню, кожним музичним твором при співучасті аккомпаньорки Ірини Пелеш-Зварич, щоб передати слухачам частинку нашої музичної культури у найкращій формі.

Наш марш-турне почався з Женев у Швейцарії. На Обливанні Понеділок, 23-го квітня, автобус завіз нас до містечка Монте, де в готелі, „причепленому” до скелі, ми примістилися на кілька днів. Так, як швайцарські гори є дуже високі, так життєвий простір є обмежений. Дороги-серпентини є доволі вузькі, і автобус не мав місця, щоб закрутити і виїхати на доріжку до готелю, тому мусів заїхати задом. З одного боку скеля-стіна, з другого... провалля. Не раз нерви деяких хористів не витримували, зокрема вночі, коли ми поверталися з концерту і воліли тих кількадесять метрів пройти пішки.

24-го квітня. Наш перший виступ на 21-й Інтернаціональній Зустрічі хорів в Монте увінчався успіхом. Численна публіка, в більшості туристи з різних країн, в просторій залі „Мезон до Конгресу” бурхливими оплесками нагороджували наш спів. Наступного дня вранці в місцевій газеті „Л'Ест Во-

УКРАЇНЦІ! ПРИЧИНІТЬСЯ СВОЇМИ ПОЖЕРТВАМИ ДО УСПІХУ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ РУСИФІКАЦІЇ УКРАЇНИ У ВАШІНГТОНІ!

Грошові пожертви слід складати на:

Shevchenko Monument Committee, 63 Fourth Avenue, New York, N.Y. 10003

(Датки можна відтягнути від податку)

Хор „Прометей” зі своїм диригентом М. Дябогою.

ду”, на першій сторінці була поміщена кольорова знімка нашого хору і прихильна рецензія про наш виступ. Вдійсності, це був конкурс хорів з 12-ти країн (крім східного блоку), але про виступ нашої команди ще не повідомлено.

25-го квітня. По полудні залишався Монте і їдемо до Берну і за кілька годин — ми в столиці Швейцарії. Тут як і наступного дня в Цюриху, співаємо концерти в церквах, переважно для швайцарської публіки. Українців в Швейцарії є дуже мало і на наших концертах були лише одиниці. Тепер ми замешкали в Люцерні над озером з прекрасним видом на засніжені Альпи.

27-го квітня. Виїжджаємо до містечка Версуа, Хоч Швайцарія невеличка країна, все таки нам забрало три години їзди автобусом. Ми були гостями мейора і нас гостили ввечері в ресторані. Після концерту, який відбувся в місцевій школі, при вині, ми зустрілися з кількома українцями, як також зі швайцарцями, що з захопленням виявляли свої враження із нашого виступу. Пізно вночі ми повернулися до готелю втомлені і задоволені.

Наступний день, субота, пройшов на дозвіллі. Хором опікувалося Швайцарсько-Українське Товариство під керівництвом д-ра М. Качалуби. Промотором цього товариства був брат нашого диригента Павло Дябога, який бував з нами майже в кожній місцевості не тільки як організатор, але також був дуже допоміжний як дорадник в різних справах. Саме він організував зустріч з кількома родинами в люцернському ратуші, де хористів гостили гарячими ковбасками і пивом. Користаючи з гарної погоди, деякі з молодших поїхали потягом у гори побачити красу Швайцарії згорі, інші купували подарунки своїм близьким, а дехто проходив над озером або оглядав місто. Ніхто не мав труднощів з мовою; в більшості швайцарці розмовляють по-англійськи, а „ламана” німецька, чи французька мова також їм не чужа.

29-го квітня. Вранці залишався гарну та гостинну Швайцарію і без перешкод переїжджаємо французький кордон. Вполудне ми прибули до Штрассбургу і мали кілька годин часу, щоб розпущити наші м'язи перед концертом після довгої їзди автобусом. У Франції українці створили звичай, що в більшості громад, чи то на Великдень, чи на Провідні Неділю раз на рік навіть з дуже віддалених місцевостей з'їжджаються на спільне Свячене. Владика Михайло Гринчишин з Парижу привітав присутніх, а зокрема гостей з Америки, хор „Прометей”, і поблагословив Божі дари; всі відносно до швидко застелених столів. Злагідною усмішкою з'явився тут і там господар свята о. Павло Когул, вітає і розсаджує гостей, весело гуторить з кожним зустрічним. Підкріпившись і передохнувши в народній стрі, ми зайняли свої місця на сцені. Біля однієї тисячі слухачів зі жадовою і захопленням сприймали кожну пісню, яку так рідко їм доводилося чути. Після концерту, побалакавши досхоуч з новознайомими, ми від'їхали на Українську Оселю в Маквіллері, якою завідує о. Когул.

30-го квітня ввечері співаємо концерт в невеликій місцевості Сарт-Юніон в церкві ХХІІ століття, а наступного дня відіспівали Службу Божу в католицькій церкві отців Бенедиктинів в Мармонті, яку відслужив о. Когул в асисті о. М. Длуба-ка і двох альпських священників. Описав місцевий парох гостив нас вином, а зустріч, що привезли з оселі перекуску, нагодували нас на далеку дорогу до Німеччини.

Вдійсності, наша ціль — Зальцбург в Австрії. Переночували в Авсбурзі, приїжджаємо на умовлене задалегідь місце, де зустрічаємося з д-ром Н. Сушом, який є нашим опікуном і провідником у Зальцбурзі.

3-го травня співаємо в старовинній церкві ордену св. Франціска де Саль з ХІУ століття. Хоч гарна і тепла погода вітала нас і тут, проте церква було дуже зморо. Але по першій пісні ми зразу розігрілися, коли побачили радісні усмішки наших слухачів, а зокрема американського консула і його дружини, та гучні оплески, які котилися від стін до стін просторого храму. Описав, під час спільної ввечері в готелі Вінклер, ми мали можливість поговорити з господарем д-ром Г. Жилою, консулом та не-

численними українцями, які прибули з віддалених міст на концерт. Наступного дня, попросившись з о. І. Данковським, що інформував нас про життя українців в Австрії, та д-ром Сушом, знову „своїм” автобусом ми поїхали до Німеччини. Затрималися у відомому нам з першого турне Інтернаті „Рідної Школи” в Мюнхені. Привітав нас мгр В. Лєник, завідувач турботами концерту у „Софії Заль”, а біля 400 осіб із захопленням сприймали кожну пісню і сольовий виступ нашої піаністки, мгр А. Мельник, голова ЦПУЕ, привітав хор і побажав дальших успіхів. Дівчата передали китиці квітів М. Дябозі і Л. Пелеш-Зварич під гучні оплески публіки.

5-го травня. Виїжджаємо вранці і за три години їзди автобусом ми є у Штутгарті. В імені місцевого комітету вітає нас П. Чайка, а відтак по концерті дякує нам, що загодили, бо „Ми невеличка громада. Концерти відбуваються в більшості осередках, а нас мистецькі групи оминають. Цевперше за 25 років, що ми гостимо хор та ще й з далекої Америки”.

6-го травня. Дюссельдорф. Останній концерт в нашому турне. Нас повідомлено, що на залі присутній заступник бюргермайстра і два кореспонденти з місцевих часописів. Остання пісня, останні оплески, летовище, Цюрих-Нью Йорк, а там — Філадельфія і рідні.

Наш маршрут закінчився, відзвеніли наші пісні. Ми виконали наше завдання так, як могли найкраще, а зі собою привезли безліч споминок і вражень. Ми зустрічалися і з „своїми”, зустрічалися і з „чужими”, разом пережили приємні, веселі захоплення хвилини. Ми співали, вони нас вітали, а пісня здвгнута, водночас лучила.

У Європі є, гей, гей, Там є, там є „Прометей”!

Пісня друга, жартівлива

„Пам'ятайте, приїдете до Європи, не їдьте до першорядних ресторанів, бо здеруть з вас там шкіру, а як мусите щось випити (хай Бог боронить, перед виступом), то пийте місцевий продукт, дешевше. От, наприклад, у Франції вино, а в

Швайцарії чи Німеччині пиво”. — Так почав нас диригент перед виїздом в турне. Підозріваю, що майже рік перед нашим виїздом, маестро разом з дружиною їздив відвідати свого брата у Швайцарії тільки для того, щоб розвідати ціни напівків і ресторанів для вигоди хористів.

Деякі зі старших хористів хотіли похвалитися перед молодшими в літаку „Свісс Ер”, як добре вони володіють чужими мовами і зверталися зі всякими справами до стюардес по-французьки чи по-німецьки. Проте, вродливі і ввічливі дівчата просили і благали: „Прошу, говоріть по-англійськи, скоріше порозуміємось”. Зате молодші, повертаючись домів, допомагали стюардесам збирати посуд після їжі, щоб не забути свої домашні обов'язки. Правда, це викликало веселий настрій, а повині жартів і сміху скоротили нам дорогу.

„Ах, ти, заразо! — це була щира, невинувана промова до моєї власної мозолі на лівій нозі, на мизинному пальці. Мої червоні, блискучі чоботи аж ніяк не є тісні, та все ж таки час від часу ця випалювана, вирізувана і проклята мозоль дає про себе знати не так в чоботі, як в самій середині мозку. Тоді світла на сцені пригасають, або робляться яскравіші, а пісня безконечно довгою.

Ми послухали поради нашого диригента: до розкішних ресторанів не ходили і вибагливих напівків не пили. От так на чужині бідували, на базарах харчі купували, а щоб не захрипіти, дешевим пивом попили.

Гей! Жартівливу застівую З „Прометей” в чужім краю!

Пісня третя, романтична

Цікава річ, проживаючи у великому українському середовищі, з часом цього не помічаємо і сприймаємо, як звичайне явище. Гірше бувало, як неперозуміння чи прямо пересичення діяльністю великої громади робить нас байдужими до неї. Але зовсім інакше реагуємо, як нараз опиняємося на острівці, зустрічаємо самотню людину, яка спрагнена української людини, українського слова, української пісні. Тоді зразу ж такій рідній людині хочеться дати все, щоб заспокоїти її спрагу, бути з нею близько. Саме на такі острівці ми попадали в нашому турне.

Після конкурсового виступу в Монте, д-р Качалуба запросив цілий хор до своїх хат на перекуску. Я жаркував: „Мабуть, не часто трапляється вам мати стільки українців нараз у своїй хаті”. — На жаль, ніколи, — відповів господар. — Тяжко уявити собі, коли це стається наступний раз”. Пані Качалуба, вгощаючи нас, не забула похвалитися своїми діточками, які спросона дивувалися нашій пізній візиті. Говорили про спільних знайомих, про невідрадіні умовини громадської пра-

(Закінчення на ст. 4)

Зустріч хору „Прометей” з американським консулом в Зальцбурзі.

ПОДЯКА

У час нашої великої втрати Дорогого нам ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І ДЯДЬКА

бл. п.

ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО

великою опорою став особливий вияв співчуття й допомоги чисельних Друзів і Громадян, які багато спричинилися до полегшення наймовірнішого удару й болю. Не в стані подякувати персонально Всім, хто посліпівав із виявами співчуття й допомоги, надісланнями квітів, із різних кінців країни й світу (особливо Австралії), та Всім, хто взяв участь у похоронних відправах — ми бажаємо цим шляхом висловити наше ВЕЛИКЕ, РОДИННЕ СПАСИБІ!

Наша особлива подяка Блаженішому Митрополитові Мстиславу за очолення похорону, о. Поліщукові за зоручливу Службу, здбаному молодому диригентові катедрального хору Тарасові Павловському, адміністраторові Капелі Бандуристів ВШ. п. Петрові Гончаренкові й усім Членам Капелі ім. Т. Шевченка та ВШ. п. О. Шевченкові — керівникові програми урочистих поминок.

РОДИНА

бл. п.

Володимири Падох

буде відслужене

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 1-го вересня 1984 р., о год. 8-й ранку в церкві Пресв. Трійці в Кергонксоні, Н. Й.

РОДИНА

бл. п.

ОРЕСТА ШЕРЕМЕТИ

буде відслужене

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в суботу, 8-го вересня 1984 р., о год. 6:30 ранку в соборі свв. Володимира і Ольги, Чикаго, Ілл.

Про молитви за душу Покійного просять:

ДРУЖИНА І ДІТИ

При цій нагоді родина Покійного ще раз з глибоким серцем дякує усім Рідним і Знайомим, що в їхньому горі прийшли з покіною й розрадою. Зложених в пам'ять Покійного гроші, передано на Святі Літургії й на такі цілі:

500 00 дол.	на допомогу в Бразилії
200 00 дол.	на Семінарійний Фонд
200 00 дол.	на церкву в Лорді
150 00 дол.	на фонд „Церква в Потребі”
100 00 дол.	на пресфонд „Нашого Життя”
100 00 дол.	на фонд ім. Опанаса Лотоцького
50 00 дол.	на Український Національний Музей в Чикаго

Нехай Господь відплатить усім сторицею!

РОДИНА

УВАГА!

Повідомляємо зацікавлених, що в часі довгого кінця тижня „Лейбор Дей”

в суботу і неділю, 1 і 2 вересня ц. р. на оселі УБС „Верховина” в Глен Спей, Н. Й.

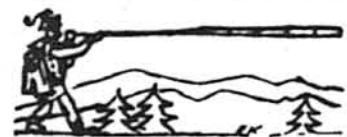
відбудуться:

- 1) Великий турнір КОПАНОВОГО М'ЯЧА УСВТ Ч. Січ з участю найкращих українських дружин ЗСА і Канади: СТ „Україна”, Торонто, УСО Тризуб, Філадельфія, УСК, Нью Йорк, Ч. Січ, УСТ Львів, Клівленд та інші.
- 2) В суботу ввечері, о год. 7:30: ВЕЧІР ПІСНІ, ГУМОРУ І САТИРИ, виконують артисти Філадельфії під керівництвом ВОЛОДИМИРА ШАШАРОВСЬКОГО.
- 3) В суботу й неділю ввечері ВЕЛИКІ ЗАБАВИ І ТАНЦЯМИ при звуках популярної оркестри „Веселка” із Монтеалею

ВСІХ ЩИРО ЗАПРОШУЄМО!

Управа Оселі Верховина
Глен Спей, Н. Й. 12737 • Тел.: (914) 856-1323

Нема то як на Союзівці!

Оселі
Українсько-
Народного
Союзу

П'ятниця, 31-го серпня

8:30 веч. — КОНЦЕРТ

„ГРОМОВИЦЯ”, танцювальний ансамбль, Чикаго
Сестри ТОДАШУК, вокальний дует, Вінніпег

10:00 веч. — ЗАБАВА

Оркестра „ВОДОГРАЙ”

Конферансьє: АНЯ ДИДИК

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ на СОЮЗІВЦІ

під час триденного „вікенду”

з нагоди Дня Праці

Субота, 1-го вересня

8:30 веч. — КОНЦЕРТ

КАТЯ ОРАНСКА-ПЕТИК, співачка
ЮРІЙ ФУРДА, аккомпаньор
ТОМА ГРИНЬКІВ, піаніст

10:00 веч. — ЗАБАВА

Оркестри: „ВОДОГРАЙ” і „ТЕМПО”

Неділя, 2-го вересня

2-га год. по пол. — КОНЦЕРТ

„ГРОМОВИЦЯ”, танцювальний ансамбль, Чикаго
Сестри ТОДАШУК, вокальний дует, Вінніпег

SOYUZIVKA

UNA ESTATE

Foordemoore Road
Kerhonkson, N.Y. 12446
Tel.: (914) 626-5641

8:30 веч. — КОНЦЕРТ

„АЛЕКС”, естрадний співак, Нью Йорк
оркестра „ТЕМПО”, Нью Джерзі

10:00 веч. — ЗАБАВА

Оркестри: „ТЕМПО” і „ІСКРА”

КРАЙОВІ ТЕНІСОВІ І ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

МІСТЕЧКО КВІНСІ У стейті Массачусетс, яке називає себе „коліскою волі“, ставиться тепер з резервою до першого плану міста дати дозвіл в ньому на поселення меншостевих груп, зокрема муринів. План допомогти поселенню муринів відложено на пізніше.

Цінний дарунок!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!
Подбайте, щоб у кожній публічній бібліотеці були повні і сучасні дані про Україну

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ
В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE: A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Том 1-ий \$75.00 — ЦІНА — Том 2-ий \$85.00

Хто замовить ОБА ТОМИ платити \$140.00

Ті, хто відібрали і разом з чеком або поштовою переказом (М. О.) вислати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Проху вислати:
☐ Том 1-ий — \$75.00
☐ Том 2-ий — \$85.00
☐ Обидва томи — \$140.00
включно з пересилкою

В додоченні пересилати (чек, М. О.) дол.
і проху вислати на адресу:

Name _____
No _____ Street _____
City _____ State _____ Zip Code _____

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО НАШЕ СЛАВНЕ МИНУЛЕ!

Нарід, що не знає і не пам'ятає про своє минуле, не заслуговує на майбутнє!

Здвиження пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні 20 років тому належить до найважливіших діл і досягнень Української Америки за 100 років її історії!

Ця слава історія документально описана в 140-сторінковій книжці

А. Драгана: „ШЕВЧЕНКО У ВАШІНГТОНІ“

Книжка вже друкується у Видавництві Українського Народного Союзу „Свобода“ і появиться друком вже з кінцем цього місяця. Книжка має вісім розділів:

- 1) Відкриття пам'ятника,
- 2) Український День у столиці Америки,
- 3) Величкий поділ слави завершення,
- 4) Шлях Шевченка до Вашингтону,
- 5) Битва за Шевченка (з комуністсько-московською імперією),
- 6) Мова цифер (Звіт Контрольної Комісії із зібраних фондів на пам'ятник),
- 7) Шевченко й Американські Українці та
- 8) Будеш, Батьку, панувати!

Передмову до книжки про „Другу Статую Свободи“ написав проф. д-р Ярослав Падок. Мистецьку обкладинку і заголовну сторінку оформив Богдан Титла.

Керуючись бажанням масового поширення цієї необхідної для кожного книжки, встановлено мінімальну ціну за неї в сумі тільки 6.00 доларів. Книжку можна замовити, виповнюючи доданий до цього формуляр та виславши його, разом із належністю, на подану на формулярі адресу.

Мешканців стейту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтового податку.

До Видавництва „Свобода“
"SVOBODA"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Проху переслати мені примірник книжки
А. Драгана: „ШЕВЧЕНКО У ВАШІНГТОНІ“

Належність у сумі дол. залучую чеком (поштовим
Належність платна лише в амер. доларах переказом).

Ім'я і прізвище

Вулиця місто

стейт zip код

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ

**IBM System 34,
System 36 operator.**

Досвід побажаний. Прийняти на цю працю
перейде вишкіл.

Зголошення:
Український Народний Союз
(201) 451-2200

Науково-технічна Конференція

Товариство Українських Інженерів Америки планує науково-технічну конференцію на суботу, 10-го листопада, о 9-й годині ранку. Біля 10-ї години, запланована тура модерного підприємства виробів автоматичних трансмісій корпорації Джералд Моторс у Віндзорі. Після тури технічні доповіді почнуться о 1-й год. та триватимуть до 5-ї години. Коли вичерпаються доповіді й дискусії, відбується товариська зустріч у приміщенні університетського клубу.

Запрошуємо на конференцію всіх членів ТУІА, їхні родини та гостей, зацікавлених у цій діяльності технології. Комітет запросив висококваліфікованих доповідачів: а саме: представників індустрії, науковців і спеціалістів у ділянках високої технології, інженерів, котрі займають посади в автомобільній індустрії, керівників підприємствами високої технології та науковців, котрі очолюють ін-

ститут дослідів. Науково-технічна Конференція почнеться реєстрацією в суботу, 10-го листопада, о 9-й годині ранку. Біля 10-ї години, запланована тура модерного підприємства виробів автоматичних трансмісій корпорації Джералд Моторс у Віндзорі. Після тури технічні доповіді почнуться о 1-й год. та триватимуть до 5-ї години. Коли вичерпаються доповіді й дискусії, відбується товариська зустріч у приміщенні університетського клубу.

За додатковими інформаціями просимо звертатися до: інж. О. Лист (голови Конференційного комітету) тел.: 1-(519) 996-2348, після 6-ї години; д-р О. Серафін (секретаря комітету), тел.: 1-(313) 646-5882, після 6-ї год.

Інж. І.В. Козак
Пресовий референт.

РЕЧНИК ІЗРАЇЛЬСЬКОГО уряду заявив кореспондентам, що в найближчому часі Ізраїль значно зменшить свої окупаційні військові частини в південній частині Лівану і передасть більшу відповідальність за безпеку місцевого населення в руки міліції, яка складається з ліванців — християн і мусульманів. В Єрусалимі вже давно було прийняте рішення про систематичне передавання контролю в руки місцевого населення і обмежити ізраїльські військові частини до мінімуму.

ЛІДЕР ОПОЗИЦІЇ, А рівночасно голова Партії праці в Ізраїлі Шімон Перез, якому доручено зайнятися формуванням нового уряду, старатиметься про продовження речення на 21 день, бо досі йому ще не вдалося створити уряду, хоч його коаліція значно збільшилася, а рівночасно збільшилися вигляди на швидке створення нового кабінету, якщо не спільного, побудованого на принципі всенародної єдності, то принаймні вигідної більшості, з підтримкою опозиції для багатьох важливих проєктів.

СЕКРЕТАР МОРСЬКОЇ флотії ЗСА Джан Ліман закінчив свою 9-денну візиту в Китайській Народній Республіці. Він оглянув численні військові пристані, де модернізовані кораблі і зустрівся ще раз із заступником шефа китайської морської флотії Аном Лігуном. В кінці тижня Ліман повернувся до Вашингтону, де він звітуватиме про свою подорож президентові Роналду Регену і секретареві Департаменту оборони Каспарові Вайнбергеру.

З МОСКВИ ПОІНФОРМУВАЛИ, що в Монголії заміною лідера Монгольської Народної Республіки Юмжагіна Цеденбаля, який був першим секретарем комуністичної партії від 1952 року, іншою особою. Його місце зайняв його дотеперішній заступник і голова ради міністрів Жамбін Батмунх. У відомленні советського агентства ТАСС з Улан Батору говориться, що Цеденбаля звільнили з усіх його партійних і державних обов'язків у зв'язку з поганим здоров'ям.

Мистецьке оформлення
ЛЮБОВСЛАВА ГУЦАЛЮКА
У книжці 16 новел.
Ціна: \$12.00. Пересилка \$1.00.
Мешканців стейту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтового податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Дайте Вашій дитині нагоду пізнати й полюбити українську мову

при допомозі цікавих і барвистих сторінок „ВЕСЕЛКИ“

Передплатити вже сьогодні Вашим дітям або внукам найкращий дитячий журнал у вільному світі — „Веселку“, виславши чек на 8 доларів на адресу:

„SVOBODA“
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

(для членів УНСО — однорічна передплата є 5 дол.)

Просимо тут вповнити, віддати і вислати

Ім'я і прізвище

Адреса

Місто

Стейт і zip-код

Доплату чек з передплатою на один рік

Доплату чек з передплатою на два роки

І ЗНОВУ...

Закінчення зі ст. 3.

ці. Все ж таки, хоч не багато українців у Швайцарії та ще й розкинених по всій країні, стараються зорганізувати кілька імпрез щороку. На жаль, пізня пора пригадала нам, що треба прощатися. Голова хору О. Татунчак подякував господарям за гостинну заплановану „Многа літа“, а відтак хор відспівав Кошиця „Та болять ручки“. Д-р Качалуба награв на магнетофонну стрічку наш спів, собі і своїм дітям на пам'ятку.

У Версу, по концерті, ми зустрілися з п-вом Нижанківським. Обидва дуже раді розказували про життя українців у Швайцарії, а також і про себе. Олег Нижанківський співав довгі роки в женецькій опері, як тенор в характерних ролях, а його дружина Зоя — в оперній хорі. Тепер працюють як педагогі і є учителями співу. Обидва ніколи не пропускають нагоди зустрітися з українською мистецькою групою та українськими мистцями.

У Штрассбурзі, вперше в нашому турне, співаємо виключно для української публіки. Із захопленням приймають кожний виступ п'яністки І. Пелех-Зварич, а хор мусів співає наддатки, щоб задовольнити ненасичених слухачів. При тому дістають багато похвал диригентів М. Дябози. Приємно було розмовляти з молодими хлопцями і дівчатами, які гарно володіли українською мовою. Один хлопчина, може років чотирнадцять, що приїхав з батьками з Німеччини, просив підписи хористів на нашу програмку. Коли його запитали, де він навчився так гарно говорити по-українськи, відповів: „Мене навчила говорити моя мама, а маму, що також народжена у Німеччині, навчила бабуся“. Вікні ті приємні розмови перервав о. Когут, бо ще доволі далеко дорога перед нами на Оселю в Маквіллері.

В 1951 році о. Когут знайшов біля Штрассбурга кусок землі зі старим зруйнованим будинком. Багато праці і зусиль вимагала реконструкція, але все таки в 1960 році відбулося відкриття першої відпочинкової оселі, де згодом відбувалися курси УВУ та різні з'їзди. Оселю доглядають сестри, як також обслуговують гостей, які залюбки допомагають сестрам у їх щоденній праці. Всесерй відважніші дівчата заповіли свій виступ перед хором. Проспівали кілька пісень, ми додали до них і допізна всі мешканці оселі співали та розказували про життя на місцях свого поселення. За цей короткий час ми так зжилися одні з одними, що довго пам'ятатимемо Оселю в Маквіллері. Прощаючись, ми дякували сестрам за їхню гостинність, а о. Когут, завжди добряче усміхнений, поблагословив нас на щасливий шлях, бажаючи дальших успіхів в нашому турне.

Дуже зворушливі хвилини ми пережили у Штутгарті. Там ми зустрічали колишнього нашого молодого члена хору Богдана Наконечного. Працюючи для американської армії, він включився в життя української громади, а нас вітав, як своїх

рідних. Під час бенкету голова місцевого Комітету п. Чайка, не тільки висловив захоплення нашим співом, але також погратулював хорові, що з його рядів вийшов друг Богдан, тепер корисний член їхньої громади. Після офіційної бенкетової програми, наш диригент привітав Б. Наконечного з його уродинами та дав йому кілька квітів з китиць, які одержав він і п'яністка під час концерту. Гучне „Многа літа“, цим разом для уродинника, до глибини душі зворушило і тих, що разом пройшли ліхолітний Ді-Пі таборів і тих, що вже народилися на різних континентах.

Галина, Ігор і Михайло Хомяки — це люди, що є в центрі українського громадського життя у Дюссельдорфі. Вітаючи нас в церкві, ми познайомилися з ними і їхньою працею. М. Хомяк, голова Крайового Представництва Еміграції, не тільки старатиметься дістати допомогу від німецького уряду на культурні цілі, але тепер є дуже пекуча справа — це допомога українським втікачам з Польщі. Після концерту група жінок, пізнавши, що ми хористи, „заатакували“ нас: — „Та ми їхали чотири години автобусом з Ганноверу, а ви так мало співали!“ Ми боронилися: „Вибачте, але ми доповіли цілу програму, так як книжка пише, та й ще два наддатки“. А жінки своє: — „Ми слухали б вас цілий день!“ От так, жартуючи, розпитували одні одних про знайомих, що розіхалися по всьому світі. Також зустріли знайомих співаків з Візантійського Хору в Утрехті, Голландія. Після вечеру в ресторані ми разом з голландцями співали знайомі їм пісні, а відтак спільно розважалися піснями та балачками допізна. Приємно було особисто завітати до Вірою Коваль, яка заповідала українською і німецькою мовами на нашому концерті. Для цього вона приїхала зі Західного Берліну, де працює в Європейській Економічній Спільноті, як журналістка.

Присмірне враження залишилося у нас зі зустріччю з українцями під час нашого турне. Ми привезли їм рідну пісню, а вони приймали її з любов'ю, зі захопленням, а не раз зі зворушенням аж до сліз. Розважали ми їх піснями, як колись кобзарі-мандрівні думали й думками. Пісня нас єднала в одну родину; згадували давні, далеку батьківщину.

Разом дружно всі зібрались, 3 „Прометей“ заспівали. Пісня четверта, прославна

Зустрічаючись з чужинцями, прикро було на кожному кроці вияснювати їм наше поневоління. Все ж таки вони ні не іронізували, ані не співчували, лиш висловлювали думку, що ніщо не є вічне і ми також заживемо мирно у своїй державі. Звичайно, такі балачки відбувалися з поодинокими або кількома слухачами після концерту. Але,

крім „політики“, присмірно було почути, що хоч вони не розуміли слів, зате відчували характер по прекрасних мелодіях, як теж цікавим виконанням хором. Зацікавленим диригентом М. Дябоза давав інформації про українську пісню і хорове мистецтво. Треба також зазначити, що як українська, так і чужинська публіка винагороджувала гучними оплесками заспіваних хорових солістів: О. Татунчака, І. Павлічки і І. Кушніра.

Багато чужинських слухачів щиро признавалися, що вперше на нашому концерті почули фортепіанові твори українських композиторів. Відомо, що в Західній Європі, інструментальна музика є не тільки на високому професійному рівні, але й має багато любителів, як виконавців, так і слухачів. Сольові виступи нашої аккомпаньорки Ірини Пелех-Зварич завжди були успішні, а в приватних розмовах вона діставала оцінку високоякісної і талановитої піаністки.

Розказуючи в праці про турне „Прометей“ по Європі, народжена в Америці жидівка запитала, якою мовою ми розмовляли з українцями в різних країнах. Вона була здивована, а то й заздрісна, як почула від мене, що не тільки ми, але і наші діти в кожній країні світу можуть при різних нагодах порозумітися українською мовою. Відомо, що жиди в тому напрямі мають проблеми, і це мене підбадьорило, що хоч у цьому відношенні ми успішніші від них.

Не раз ми чули запити, зокрема тоді, як наші виступи були дарові, хто фінансує наше турне. Відповідь: українська громада у Філадельфії, а також деякі організації і громадяни з ближчих і дальших місцевостей частинно допомогли і уможливили нам цю поїздку, а решту — хор „Прометей“.

Ми повернулися домі з почуттям, що ми виконали як слід наше завдання і не розчарували нашої громади, яка так само дорожить українською піснею. Але це не значить, що на цьому кінець. Ми знову щопонеділка сходимося до УСО „Трибуна“, який безкоштовно дає нам свою залу для проб і далі працюватимемо з п'яністкою і диригентом над новим репертуаром.

Чужинці музикознавці, досліджуючи український фольклор, захоплювалися не тільки оригінальністю і поетичністю пісень та дум, але також феноменом багатоголосся. Люди, які не мали жадної музичної підготовки, співали без диригента на кілька голосів. Країна кобзарів створила пісню, яка є невід'ємною частиною української душі, а чужинців чарує своєю красою, мелодійним багатством. В радості чи смутку пісня все розказує, матері дитину до сну засипляє.

Мандруймо, співаймо по цілому світі.
Слава! Слава українській пісні!

Зенон Чайківський

Один розділ...

(Закінчення зі стор. 2)

прийшла якась жінка і хоче зі мною говорити. У вітальні незнайома мовчила протягнула мені конверт. Літери плитали у мене перед очима, слізьми душили мене. Це був лист від Олексі! Він писав, що випадково чув мене по радіо, коли передавали студентський спектакль опери Чайковського „Євгеній Онєгін“. Жінка розповіла, що її чоловік також взяв за політику, і він разом із Олексією висланий на каторгу. Вона їздила побачитися зі своїм мужем, і він її просив розшукати мене і передати листа від його друга Олексі. Ось писав, що радий за мене, щасливий, що я вчуся, що у мене буде прекрасна професія. Що він щиро плакав, коли чув мій голос, тому, що знає, що ніколи мене не побачить. Писав, що його заставляють працювати по п'ятнадцять годин на добу. Що він живе в таких тяжких умовах, що єдиним спасінням для нього буде той момент, коли його в кінець зруйноване серце зупиниться, і це буде рятунком від усіх його мук. Він бажав мені шастя і довгого віку. Він писав, що кожному ні молитися за мене, щоб я стала великою співачкою. У конверт була вкладена маленька картка. З фотографії на мене дивилася обличчя старої людини, хворі і замучене, з чорними колами під очима, погаслими і застиглими, — коханими очима! Що ж вони з ним зробили? Я благала жінку дати мені адресу Олексі, я хотіла поїхати до нього і хоч трошки полегшити його страждання. Але жінка сказала, що Олексі просив ні в якому разі не повідомляти, де він перебуває. Він сказав їй, що занадто міцно любить мене, щоб калічити мені життя. І гостя пішла, не давши мені адреси і навіть не назвавши свого прізвища.

Я вся тремтіла. За що, за що гине мій Олексі? За що розтоптане його життя, наше життя? За те, що він любив Україну, свій народ, свою батьківщину, свою мову, за те, що він мав свої погляди на життя? Де ж ми живемо? Що ж це за країна?

Довгі роки мені снилися ночами Олексі, але він: завжди приходив у мої сон молодий і красивий. І так сподівалася знову отримати від нього вістку. Але ні! Він шез із мого життя тепер вже назавжди, лише спогад про нього — про мою велику і справжню любов — і до тієї тріс не має еста.

ВІДПІШЛИ

● ВІД НАС ●

ПЕЛАГІЯ ПІДСКАЛЬНА, член УНС Відд. 211-го ім. св. Михайла в Статен Айленд, Н. Й., померла 19-го травня 1984 року на 76-му році життя. Нар. 1907 року в Україні. Членом УНС стала 1927 року. Залишила в смутку сина Михайла. Похорон відбувся на цвинтарі Моравіян в Статен Айленд, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
О. Германюк, секр.

МИХАЙЛО ПЕЩІЛЬ, член УНС Відд. 164-го ім. М. Грушевського в Берліні, Па., помер 13-го червня 1984 року на 98-му році життя. Нар. 16-го жовтня 1886 року в Старому Самборі, Україна. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дочку Олену і Марію Гофман, сина Івана, двох внуків і двох правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Кирила і Методія в Берліні, Па.

Вічна Їм Пам'ять!
Т. Бутрей, секр.

МЕРІ ФРАНКЕВИЧ, член УНС Відд. 65-го ім. св. Володимира в Елізабет, Н. Дж., померла 9-го липня 1984 року на 89-му році життя. Нар. 1895 року в Шенандо, Па. Залишила в смутку сина Василя і Юрія, сестру Марію Анну Гулінік, 8 внуків, 21 правнуків і двох пра-правнуків. Похорон відбувся 12-го липня 1984 року на цвинтарі св. Гертруди в Колонії, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
А. Смит, секр.

МАРІЯ СТАХУРА, член УНС Відд. 76-го ім. св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж., померла 20-го травня 1984 р. на 88-му році життя. Нар. 1893 року в селі Войтовка, повіт Добромісль, Західна Україна. Членом УНС стала 1944 р. Залишила у смутку дочку Джон, Ольгу Гелен і сина Йосифа з родиною. Похорон відбувся на цвинтарі Небесні Ворота в Іст Ганновер, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Ю. Демчук, секр.

МИХАЙЛО ВОЛОДКА, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н. Дж., помер 23-го липня 1984 року на 64-му році життя. Нар. 15-го жовтня 1920 року в Баффало, Н. Й. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Бетті Івет, брата Геррі і сестру Марію Гараус з родиною. Похорон відбувся 30-го липня 1984 р. на цвинтарі „Олівія Гора“ в Баффало, Н. Й.

Вічна Їм Пам'ять!
Марія Гараус, секр.

СТЕЛЛА ШВІДРІК, член УНС Відд. 200-го Т-на „Вільна Україна“ в Озон Парку, Н. Й., померла 4-го серпня 1984 р. на 81-му році життя. Нар. 1903 року в селі Глиняні пов. Лавів, Зах. Україна. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку дочку Софію Бріглік, Анну Бразен, 6 внуків і 4-ох правнуків і дві сестри. Похорон відбувся 7-го серпня 1984 року на цвинтарі „Олівія Гора“ в Месет, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Пригода, секр.

Різне

NEW CREDIT CARD!
NO ONE REFUSED!
Also, information on receiving Visa, Mastercard with no credit check. Free brochure. Call:

602-951-1266 extension 662.

HELP WANTED

Українська Православна Громада
Ім. св. Вознесіння
635 Broad St., Clifton, N.J. 07013

пошукує
ДИРИГЕНТА-ДЯКА
який володіє українською і англійською мовами. Давати на числа:
(201) 473-8865 або (201) 772-3964

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в ВОНК, БРООКЛІН,
НЬЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Вступайте

в члени

УНСОюзу!